

LE COURRIER DE L'OUEST

(ÉDITION EN QUOC-NGŨ)

DEPOT LÉGAL

AN HÀ NHƯ'T BAO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue Cantho

TÔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XUÔNG

GIÁ BÁN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BỒN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3, 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

BỒN CHỮ LANGSA

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2, 00

BỒN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua như't trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua như't trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho. — Imp. de l'Ouest

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng báo chế y sanh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rỗng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ươi, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THAN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thức rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG
và nhiều hiệu có danh tiếng dấu bạc hà **ESSENCE DE MENTHIE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì nửa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1^{re} CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc, khác cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 60.000

Hàng này của Langsa và Annam hung vốn lập tại Cấn-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một đến là tại Saigon có món chi, thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Công gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rỗng hàng nước mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khi trả tiền trước.

LỢI RAO

Kính cùng lục-châu dặng rõ, tại nhà In Hậu-Giang Cấn-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trương và có đủ kiểu yết thị lời truyền rao, của ông DƯƠNG-VĂN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.15

Xin viết thư đến nhà In Hậu-Giang, Cấn-thơ, mà mua.

Kính cáo.

AN HÀ NHỰT BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

- | | |
|---|---|
| 1. — Nói về các tỉnh phía tây xứ Nam-kỳ | 6. — Chiếc tàu "Kỳ lợi" chết máy |
| 2. — Annam thương quyền | 7. — Tỷ Sưu tương đàm |
| 3. — Cuộc tiến hành quan Phó Lục sự Laurent | 8. — Thi tập |
| 4. — Một tin mừng | 9. — Nam-kỳ Thời sự
Giả-bạc, Giả-lừa |
| 5. — Thiên bồ | 10. — Một việc khá lắm |
| | 11. — Tái sanh dị truyện |

Nói về các tỉnh phía tây xứ Nam-kỳ TỈNH CẤN-THƠ

Châu-thành Cấn-thơ tuy là nhỏ, nhưng mà xinh đẹp, giàu có, bởi có nên được gọi là một kinh-đô ở phía Tây xứ Nam-kỳ. Ngồi xe kéo đi dạo một vòng chừng nửa giờ, thấy nhiều phố xá của chợ buôn bán, còn dọc theo bờ kinh miệt gần Châu-thành có nhiều nhà của người Anname cất co đẹp dẽ, lại có nhiều đường nhiều ngã, mặt mẽ phóng coi phải cách, còn địa phận của các quan Langsa và các quan Tòa ở dặng chừng 30 cái nhà thấy đều sạch sẽ xinh-lịch lắm.

Cảnh địa của Châu-thành này nhăm thiệt là vui vẻ, phải chỉ nẻo thông thương mau có dặng thêm nhiều với các Châu-thành khác, thì Cấn-thơ càng trở nên xinh-lịch hơn nữa. Tỉnh Cấn-thơ còn nhiều chỗ ở phải thổ, phong thổ được điều hòa, một xứ thuộc địa Langsa ở dặng đông, trong xứ dân sự ở còn dặng 4 lần nhiều hơn thì sanh sản dặng bằng hai

thêm nữa.

Nếu xứ này có dặng thêm 1 cái nhà ngánh cửa nâng bạc banques, 1 hàng banques của hội Canh-Nông, nhiều nhà công nghệ lớn, 1 sở điền khí to, hàng xe lửa, hàng xe điện tui phải có vài mươi viên chức Langsa điều độ mấy nhà ấy; không tui ít nữa số người Langsa phụ sự cũng dặng bằng hai

Sau khi đến viếng ông Tuolance quan chủ tỉnh, còn một người tôi đã nghe danh bấy lâu hay bay về nhiều việc tốt chàng nường là trong tỉnh này, mấy tỉnh gần đây còn đang ao ước dặng người giúp mở mang sang vật cho cường thịnh. Người tôi nói đây là ông Galios

Montbrun.

Khi gặp, ông tiếp rước tôi hậu tỉnh, kể chiều bữa đó ông đem tôi đi xem một cái sở của ông nông ná đốc sức mà lập lần thứ nhứt là nhà "Hậu-giang Dương-Hàng".

Nhà "Hậu-giang Dương-Hàng" bởi từ bốn phòng là 60 ngàn đô g là một lẽ làm cho người Nam-kỳ dặng đường

thương mại. Cái hội nhỏ này lập ra đây cách thế như mấy nhà buôn lớn tại Hà-nội, lúc ban sơ, đã biết, còn chưa dựng đồ sộ, lần lần sau, nếu việc được thành tựu, sẽ lập thêm trong các Châu-thành khác nữa.

Cho hay rằng: một cái nhà buôn tạo toán đang cơn binh cách thì có dễ gì mà vận trữ hàng hóa; nhưng mà việc thành tựu cũng được mau. Lấy làm hân hạnh dựng vào thông thả mà xem những giá dinh trên hàng hóa và phải biết đó là giá chắc thiết, từ lúc khai trương đến giờ người Bồn-quốc tới mua đông đảo, mỗi ngày dựng tăng số hoai. Đều đáng ghi là những chệp buôn bán trong tỉnh cũng thường đến đó mà si hàng vật hơn là Chợ-lớn.

Nhờ sự buôn bán thanh thời, hội đã lập một nhà buôn ngành thứ nhứt tại Sôctrăng, chừng nào Hội mua dựng hàng hóa ở Đại-Pháp; chừng đó mới khởi ép mình mà mua của mấy nhà Đại-thương Saigòn bị buộc khó dễ nhiều đều. Hội sẽ lập nhiều nhà ngành trong các tỉnh miền Hậu-giang. Hàng hóa của nhà buôn này dự trữ trong 1 cái nhà rộng lớn mình mong; cất để buôn bán, kế từ sắp hàng theo hai bên vách.

Đã biết ông Gallois Montbrun chẳng đứng làm Chủ sự trong nhà buôn này nhưng vậy mà ông đã bày biểu nhiều việc khéo léo ở trông, lại ông là một người đáng cho người An-nam tin cậy; sự tin cậy bởi nhiều đều chỉ rõ: như nghề ông làm Trang-sur Vivie giúp việc cho ai thì là hết lòng công bình, ngay thật; như thuở giờ thì nhiều việc thấy đáng khen ngợi ông chẳng xiết.

Sau khi viếng nhà hàng "Hậu-giang" rồi, ông Gallois Montbrun và tôi đi nhà Cercle, Bungalow (nhà bằng và kho sách) nhà này có gió mát mẻ lắm ngó ra sông Bassac thấy phong cảnh rất đẹp. Tôi

dặng làm quen với ông Trang-sur Vivie là bằng hữu và người cộng sự với ông Gallois Montbrun, cả hai đều có dạ nhiệt thành lo lắng việc mở mang sang vật trong xứ. Ông Vivie thỉnh tôi ngày mai đi viếng sở trông mía của ông và quan Tham-biện Chủ tỉnh rất tử tế cho mượn chiếc tàu hơi đi việc đó.

Nhà cercle, bungalow này, người ta tính sẽ làm thêm ra cho lớn rộng dặng có nhiều phòng ngơi nghỉ. Người ta lại tính hệ chừng nào cái lộ từ Mỹtho qua Vĩnh-long làm rồi, thì sẽ có đò máy chở xe hơi đưa ngang sông Cửu-long (Mékong) và sông Bassac dặng có thể tiện hơn đi Cánhthơ đến Saigon.

Chừng đò máy hơi đưa ngang sông Bassac làm rồi đây, thì sự đi qua sông nội trong 15 phút đồng hồ, chẳng phải là 1 giờ như hồi trước. Vĩnh-long cách Cánhthơ 30 ngàn thước sẽ dặng thông thương với nhau trong một giờ thì tới, vì sẽ có xe hơi đưa hành khách qua lại trong 2 tỉnh. Từ Saigon đến Cánhthơ phải có 1 chiếc đò máy hơi thứ nhì, đưa ngang sông Mékong qua Vĩnh-long, còn Mỹtho lên Saigon cũng là xa đi theo cầu xe lửa không dặng, phải có đò máy hơi đưa ngang 2 cái sông Vaico.

Xe hơi ít người sắm, cũng ít kẻ mượn mà đi, xe đưa hành khách cũng chẳng mấy tiện vì đông người chật chội, thế thì phải có xe lửa hay là xe điện, dặng vậy thì Cánhthơ sẽ có thể mở mang nẻo thông thương cùng các xứ.

Bữa sau, trời còn sớm, tôi đi tàu hơi với ông Vivie đến viếng sở trông mía của ông. Ông Trang-sur Vivie là người ở xứ mía và Rượu Rhum ngon, ông lại có bà con thạo nghề này nữa. Bởi vậy cho nên ông ham hố quyết tâm mấy chỗ đất cao dọc theo mé sông, dựng lập sở trông mía trong tỉnh. Sở trông mía cách xa Cánhthơ chừng 10 ngàn thước bề rộng độ chừng 50 mẫu đất, hai chệp mẫu đã trông rồi, còn ba chệp

mẫu sẽ trông sau.

Có hơn hai chục thứ mía, nhứt là "Mía vàng" ở Lái-thiên và mía to cây ở Ha-Wai thì tốt hơn hết. Mía trông có đảo hăm như người ta trông tại xứ Réunion song cách làm coi khác hơn xứ Java.

Trông cách này coi thiệt khéo, có cây cao đến 5 thước, nhiều bụi lớn do dặng 6 thước sáu bề tròn. Một mẫu mía đồn rồi cần dặng 90 ngàn kilos, làm ra dặng chừng 5 ngàn kilos đường.

Lò làm đường định sẽ cất đúng chính giữa sở trông mía, khi mía đồn rồi bó lại đem về lò làm cách như vậy: xung quanh sở trông mía người ta trồng dừa cho gần nhau, buộc giây sắc từ cây dừa xiêng xiêng vô tới lò; mía bó rồi gát lên giây sắc, kéo cái móc lên thì tự nhiên bó mía chạy thẳng tới lò làm đường. Cách này đơn tiện người ta thường dùng trong mấy xứ thuộc địa trước.

Khi về đến nhà, ông Vivie có việc tôi đi coi cái cối ép mía và lò dặc rượu rhum. Cối này mua bên xứ Huê-kỳ, 4 tên coolies hay là 1 con ngựa quay nổi, sức nó ép mạnh và ép lấy sạch nước mía. Nước mía ép ra, phân nửa thì chảy qua cái vạc lọc rồi để làm đường, phân nửa chảy qua ống trâm để dùng làm rượu rhum tốt. Rượu Rhum có hai thứ, thứ trắng và vàng, thơm mùi mía, nút một chút đã có hơi ngon, nếu uống, lại càng ngon hơn nữa.

Mới ban đầu, những người uống rượu đã chuộng Rượu Rhum "Stella"; tại nhà buôn "Hậu-giang" có bán rượu Rhum này nhiều, người Langsa chỉ những người Bồn-quốc, ai cũng khen rượu đó, có gởi một ngàn chai ra bán lẻ khai thị tại Hà-nội. Ông Vivie tính gởi mua bên Pháp-quốc một cái máy dặc cho dặng mỗi ngày một ngàn lít.

Vậy thì Cánhthơ sẽ có một sở công nghệ rất trọng.

Ông Vivie tính làm một cái nhà máy xay gạo tại Cánhthơ, chẳng phải nhà máy xay 5, 6 trăm tấn mỗi ngày, ấy là nhà máy nhỏ xay chừng một, hai ngàn kilos. Ông có chỉ cho tôi coi cái máy ông mua bên Huê-kỳ, máy nhỏ và ngộ, để xay đồ gạo bán Châu-thành và ít nơi chợ gần mà thôi. Nhà xay này của các ông Nông-gia Langsa và An-nam hội canh nông soạn lập.

Sau lại, tôi cũng có đến viếng sở điện khí và máy nước ở gần mé sông kế Tòa Bô. Nhà điện khí này thuộc về của địa hạt Cánhthơ soạn tạo năm 1916 có 2 cái máy hiệu Wehyer và Richmond sức 55 mã lực, máy này Châu-Thành Cánhthơ bây giờ dùng không đủ, tính muốn để lại cho địa hạt Châu-đốc dặng mua máy lớn hơn nữa, mỗi cái sức chạy dặng 150 mã lực.

Cánhthơ, một ngày sẽ trở nên thanh vượng, tương cũng nên lập một sở điện có được 3 cái máy, mỗi cái 250 mã lực. Chẳng phải dùng nội Châu-thành Cánhthơ và chuyển động các máy rúc nước trên sở giếng mà thôi, người ta sẽ dùng lực điện ấy trong các nhà công nghệ như là: nhà in, nhà xay gạo và nhiều nhà công nghệ khác nữa, v... v... Chợ Cái-răng: chợ Ômôn, đồn sự cùng đông, cũng nên cho điện khí chạy tới càng tốt, và phải dự cho một sở xe điện chạy Cái-răng, Ômôn.

Cả thầy đều chung một mối, nếu có một sở điện khí lớn đến lập riêng tại Cánhthơ sẽ lãnh mấy mối đó chắc được.

Sở Giếng nước tại Cánhthơ có hai cái máy lọc theo cách Desrumaux. Nhiều xứ trong cõi Đông-Dương đang dùng như là xứ Pnom-Penh, Mỹtho và sở làm vải ở Nam-Định.

Máy nước Cánhthơ có 2 cái filters lọc

mỗi giờ dâng 20 ngàn lít. Nước chứa trong hai cái thùng, một cái đựng 500 ngàn lít, còn một cái để trên cao bề lên 18 thước làm bằng ciment, đựng dâng 100 ngàn lít. Nước chảy khắp châu-thành có 25 cái vòi xả nước (fontaines) và thêm 10 mấy cái vòi khác để dùng trong cơn hỏa hoạn.

(Còn nữa)

Clodion

Dịch báo Eveil Economique

Phạm-bá-Đại (Phụng dịch)

Annam thương quyền

(Tiếp theo)

Thời kỳ thứ ba: Thời kỳ này là Thời kỳ Thống-nhứt trong cõi Đông-Dương, mở mang cho nước nhà ta; si, nông công, thương cũng đồng thời tấn bộ; mà nhứt là cái thương quyền tự thuở nay đã chịu khuyết điểm, ta cứ chịu chứ thất bại một lời rằng: Bán buôn không lại Khách Trú, đành lòng giao đứt phần lợi ích ấy cho họ; kẻ tính di người tính lại, rồi từ một mình mình mà thôi chí, chẳng hề giám chen lẫn dặng một phần nhỏ mọn nào với họ cả. Nghĩ e cho sau này: xả hội một ngày một xa xỉ, thiên hạ một ngày một đông nhiều, vật liệu một ngày một kém hẹp, rồi dành xé với nhau một cái lợi quyền mạnh được, yếu thua, nó xô đẩy ta vào nơi dưng bán khổ, thì lấy làm nguy hiểm cho cái Ant. ngò lúc bấy giờ lắm. Còn người mà làm đến cảnh bán tiện, cuộc nguy hiểm, dầu khôn lanh thế nào cũng khó nổi mà sống tạo cái sự nghiệp gì cho đạt mục đích được. Và lại cuộc đời hay có: dinh, hư, tiêu, trưởng, thành bại, thanh, suy, ấy là lẽ thường. Nhưng mà ta muốn xướng sire ra một cái sự thiệt gì, cũng phải nhờ có cái cơ hội hiệp

với cái phong triều, thì sự ấy mới có thể thành hình dặng. Nay trộm tưởng lại trong dư tình của quốc dân ta người người ai cũng có lòng nhiệt thành về cuộc buôn bán; mà lại là mỗi giây liên lạc tự nhiên nó buộc vào tình thân ái, Annam có lòng thương người Annam; hề người Annam mà có mở ra dặng một cái Tiệm, Háng gì, hay là nghề nghiệp gì, thì người này mừng rỡ nói với người kia, người kia nhắc nhở nói với người nọ; thế là cái cơ hội tốt trong cuộc buôn bán của người Annam ta ngày nay đó. Tôi xin ước mong và nhắc nhở với mấy ông lý tài xin đừng quên mỗi lời lớn trong cuộc buôn bán, và cũng đừng sợ hãi rằng người buôn lời mà ta buồn lỗ. Nói tóm lại người Annam ta mà muốn gây dựng sự buôn bán cho có hình thể, đừng vưng dặng lâu dài, mai sau mà cạnh tranh cái quyền lợi với người Khách trú, thì trước khi gây dựng phải tính thể nào mà nhảy cho khỏi cái vòng giá lâm, cái tay lợi hại của chúng nó mới được.

Xem như nhà hàng Hậu-giang (Cántho) kia mà nghĩ thì cũng là một cái thể lực có huyền ở trong miền Hậu-giang, mà do cho dân Chê ở Cántho đó với cho tôi, nhận cho chiếm cái thể lực ấy được!

Xét lại nhà hàng Hậu-giang thì cũng là một nhà buôn bán như Chê vậy; mà đối với người Annam ta có ba điều đại công ích trong xứ Hậu-giang. Một là: từ có nhà hàng Hậu-giang tới giờ thì dân Chê không thể che dặng con mắt ta mà bán mác vô giá như ngày trước vậy. Hai là những người Annam ta làm việc trong nhà hàng ấy dặng học tập được thói quen buôn bán, cũng gọi là biết thêm dặng một nghề làm ăn. Ba là những người Annam ta dự vào phần hòa trong phần lợi ích. Thế thì sự công ích của

nhà hàng Hậu-giang là cái gương làm nên trong cuộc thương mại thời kỳ thứ ba đó.

Tóm lại nữa mà nói trong nước ta ngày nay hề người Annam ta có thể mà gây dựng thêm dặng những Háng gì, Tiệm gì, hay là nghề nghiệp gì, cũng đều có ích cho người Annam ta cả.

(Còn nữa)

Huỳnh-kim-Phong (Cántho-ville)

Cuộc tiền hành quan Phó Lục-sự Laurent

Ông Laurent Phó Lục-sự nhứt hạng tại Tòa-án Cántho mới đắc lệnh thuyền bỏ làm chủ Phòng văn Quan Chương-Lý Bê-Hình Saigon Chiều Chứa-nhứt 9 Février 1919, lúc 6 giờ, quan Chánh Lục-Sự Gaudin có bày tại nhà hàng (Bunzelow) một tiệc Champagne mà tiền hành ông Laurent. Dự tiệc có quan Biện-Lý Cressent, quan Thăm-án Đoàn-Vinh và nhiều qui quan Langsa và Annam nhứt là bên Tòa. Đến 8 giờ, tại Hôtel de l'Ouest (Long-giang-Lầu) có trần thuyết yến diên đãi M. Laurent

Dự yến: quan chánh Lục-sự Gaudin, Phó lục-sự: M. M. Laurent, Giudicenti, Trương-văn-Từ, ông Phủ Mèn, Trương-Tòa Khuê, Phó Trưởng Tòa Sính, Kinh-Lý Thành, M. Hiến thông ngôn Trang-sur, Niết ty thông ngôn: MM. Lâm-Khiêm, Hoi, Chương, Ngò, Lợi, Cẩm, Hòa, Xuân, Chánh và Phạm-bá-Đại (An-hà nhứt-Bảo).

Tiệc vừa mãn, lúc dùng Champagne quan chánh Lục-sự Gaudin tỏ lời trước là mừng cho M. Laurent ngày này đắc lệnh bỏ về giúp việc làm Đầu Phòng văn quan Chương-Lý là một chỗ rất vinh

diện, sau cầu cho M. Laurent và gia quyến đến Saigon ở an và mọi việc đều dặng thuận thoai.

Kể đó ông Giudicenti, ông Trương-văn-Từ, ông Phủ Mèn, mỗi ông đồng mở lời cầu chúc cho M. Laurent và gia tiểu đi đường bình yên, đến Saigon công danh càng chói rạng. M. Laurent tỏ ý hết-lòng cảm ơn mỗi người, tình khẩn khít ngày nay, nguyện có thươ tao phùng hội ngộ.

Qua sớm mai thứ ba 11 février 1919, M. Laurent và gia quyến đồng quá gian chiếc Pelican trực chỉ Saigon.

P. B. B.

Một tin mừng

Bốn quán mới hay tin Qui vị kể tên dưới đây dặng quan Toàn-Quyển Đông-Dương ban thưởng kim bài và ngân bài:

Nhi hạng kim bài (*Médaille d'honneur en or de 2^e classe*)

M. Tạ-quang-Mùi, Hội-đồng địa hạt Định-bảo (Cántho)

Nhứt hạng ngân bài (*Médaille d'honneur en argent de 1^e classe*)

M. Huỳnh-văn-Tài, thơ ký Tòa bỏ Cántho

M. Nguyễn-văn-Ơ Phó tổng Định-an Cántho.

Nhi hạng ngân bài (*Médaille d'honneur en argent de 1^e classe*)

M. Phan-xuân-Lang thơ ký Tòa bỏ Cántho

M. Trần-tân-Thạnh Hội-đồng Thới-bảo Cántho

M. Nguyễn-văn-Hoa diên chủ

làng Tích-khánh Cantho

M. Trương-hoàng-Lầu điển chủ làng Thơ-Đôi Cantho

M. Lu-quang-Tâm điển chủ làng Thới-Đông Cantho

M^{me} Dương-thị-Coi điển chủ làng Long-tuyền Cantho

Vậy Bốn-quán kính đôi lời mừng cho Quý vị hữu công nhi đắc thưởng gương tốt đáng nêu đời.

A. H. N. B.

Thiên bỏ

Vì lời nghị Quan Nguyên-Soái Nam-kỳ ngày 21 Janvier 1919.

1.—Ông Lê-văn-Phát Tri-Phủ nhứt hạng chủ quận Tam-Bình (Vĩnh-Long) nay bỏ đi tòng quyền Quan Chủ Tỉnh Vĩnh-Long, ngôi chủ Quận Châu-thành thế cho ông Phạm-văn-Tươi Đốc-Phủ sứ.

2.—Ông Lê-văn-Ngôn Tri-Phủ nhứt hạng chủ quận Nhà-Bè (Gia-Định) nay bỏ đi tòng quyền Quan Chủ Tỉnh Vĩnh-Long, ngôi chủ quận Tam-Bình thế cho ông Lê-văn-Phát đổi đi chỗ khác.

3.—Ông Phan-thanh-Tra Tri-Huyện nhứt hạng tại Tòa Bô Biên-hòa, nay bỏ đi tòng quyền Quan Chủ Tỉnh Gia-định, ngôi chủ Quận Nhà-Bè thế cho ông Lê-văn-Ngôn đổi đi chỗ khác.

4.—Ông Nguyễn-háo-Nhơn Tri-Phủ nhứt hạng chủ quận Thái-Bình (Tây-Ninh) nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ Tỉnh Biên-hòa (tại Tòa-Bô) thế cho ông Phan-thanh-Tra đổi đi chỗ khác.

5.—Ông Nguyễn-ngọc-Huy Tri-Phủ nhứt hạng chủ quận Bình-Trước (Tân-an) nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ Tỉnh Tây-Ninh, ngôi Chủ quận Thái-Bình thế cho ông Nguyễn-háo-Nhơn đổi đi chỗ khác.

6.—Ông Nguyễn-văn-Kiên Tri-Huyện nhứt hạng tại Tòa Bô Tân-an nay bỏ đi ngôi Chủ quận Bình-Trước thế cho ông Nguyễn-ngọc-Huy đổi đi chỗ khác.

7.—Ông Khương-kim-Tô Tri-Huyện nhứt hạng chủ quận Gò-Riêng (Rạch-giá) nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ Tỉnh Vĩnh-Long, ngôi chủ quận Vũng-Liêm thế cho ông Phạm-hữu-Chi Tri-Huyện nhứt hạng đổi đi chỗ khác.

8.—Ông Nguyễn-xuân-Hiến Tri-Huyện nhứt hạng tại Hà-Tiên, nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ Tỉnh Rạch-giá, ngôi chủ quận Giồng-Riêng thế cho ông Khương-kim-Tô đổi đi chỗ khác.

9.—Ông Nguyễn-văn-Vân Tri-Huyện nhứt hạng tại Sadéc nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ quận Hà-Tiên tại Tòa Bô thế cho ông Nguyễn-xuân-Hiến đổi đi chỗ khác.

10.—Ông Phạm-hữu-Chi Tri-Huyện nhứt hạng, chủ quận Vũng-Liêm (Vĩnh-Long) nay bỏ về tòng sự Tòa-Bô (Vĩnh-Long).

11.—Ông Nguyễn-văn-Thơ Tri-Huyện nhứt hạng tại Tòa-Ba Soái-Phủ Nam-kỳ nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ tỉnh Bến-tre ngôi chủ quận Thanh-Phủ thế cho ông Nguyễn-hữu-Thanh Tri-Phủ nhứt hạng lãnh phần hưu trí.

12.—Ông Lê-bá-Trang Tri-Huyện nhứt hạng tại Tòa Bô Bến-tre nay bỏ đi tòng quyền quan Chủ tỉnh Gia-Định ngôi chủ quận Thủ-Đức thế cho ông Trần-văn-Dương Tri-Phủ nhứt hạng lãnh phần hưu trí.

(Sưu sẽ tiếp theo)

Chiếc tàu “Kỳ-lợi” chết máy

Chiều chúa nhật 9 Février 1919, lúc đang vui vầy cùng chư vị tại Long-Giang-Lầu “Hotel de l'Ouest” xảy thấy chủ nhà hàng là Huỳnh-quang-Nhứt dâng giấy thép của chiếc tàu “Kỳ-Lợi” cạy giùm biếu chiếc “Hoa-Lợi” (cũng tàu trong hàng với nhau) lập tức xuống Chợ-mới rước hành khách về Cánhthor vì chiếc “Kỳ-lợi” bị ruỗi chết máy chạy nửa không dừng. Nghe vậy hay vậy chẳng rõ sự ruỗi thế nào đợi ngày mai sẽ hỏi.

Qua bữa sau 10 Février, lúc 3 giờ sớm mai chiếc “Hoa-lợi” chở hành khách về đến Cánhthor, tôi thừa dịp đón 1, 2 vị hỏi thăm cho rõ: Sở là: chiếc “Kỳ-lợi” ở Mỹtho chạy về Cánhthor, khi tới Ba-kê, thỉnh thoảng bị nổ ống thủy, hơi xò ra một chẳng thấy ngổ mà đi, trong tàu nào chủ, nào hành khách thấy đều kinh hãi, e phải bị biển. Những người làm máy cũng là lạ, lo hàng ống thủy lại dặng, tiếp chum lửa thêm chạy về Cánhthor. Chạy dặng một đôi, khi tới Chợ-mới, ống thủy cũng nổ một lần nữa như cũ. Song may, 2 lần như vậy chẳng hại đến chi; ngặt là chạy nửa hết được. Nên anh chủ tàu phải lên Chợ-mới gọi giấy thép về Cánhthor kêu giúp.

Ấy đó, các ngài thấy chural đi tàu chặc thường hay bị ruỗi ro hoại, vì chúng nó thường có tánh tham, ham chạy cho mau tới trước dặng giành với tàu tây, sức thì ít bị chum lửa già, hơi nhiều mượn phải bề phải xì (bể ống khói đa) và lại hay làm bứt không xem xét cho kĩ càng những máy móc nên thường có sự hiểm nghèo hoại.

Và lại đi tàu chặc hay bị nhiều dầu tắt bực, chúng nó khi thì ép uống mình quá cách.

Các nhà soạn báo đã ghe phen chỉ nhiều chỗ tệ của chúng nó làm, lẽ khi các ngài cũng rõ chán, tôi chẳng cần lập lại; chỉ xin biên cái lời của ông Đặng-văn-Chiêu viết bài Luận Thời sự trong quí báo An-Hà số 100 như vậy cho các ngài nhớ 1 cái tệ của chặc mới bày thêm ra mà cạo gọt Annam cho tới xương: «Mấy người đi tàu, như giá ba cắt rưởi mà đưa bốn cắt chặc lấy trọn,

biếu phải có 5 su đem lại, bằng chẳng, phải lỗ thêm 5 su đó.»

Các ngài nghĩ coi! su ở đâu, đang đi dưới tàu mà có cho được!...! có phải chúng nó bày thế mà ăn cướp cạn của người Annam mình không?...

Thời-hưng: Phạm-công-Thành

Tý Sứu tương đàm

Ngày kia Sứu đang ngồi trong nhà, xảy thấy Tý đầu bạch khăn đen, mình mặt áo dài, chơn mang giày da lằng, tay xách cây dù, trên cổ cây dù lại có buộc một cái khăn vắn, xom xom đi vào.... Sứu lật đặt chào.... Uá.... Chủ mấy.... làm cái gì mà bữa nay diện coi hành dứ vậy?... Bỏ khi đi hầu việc chi bên Tòa bên Bô đây chờ gì....!

Tý—Có chuyện gì ở đâu mà hầu mà hạ cả.

Sứu—Không thì đi đám cưới đám do nào đó phải không?

Tý—Không phải đám cưới đám do nào hết.... Sở là người anh chú bác họ của thằng em rể tôi ảnh cũng cơm cho ông già anh, ảnh mời tôi tới uống rượu, đi hồi ngày hôm qua, nay vất vả đành ghé anh chơi một lát vậy mà.

Sứu—Dừ ác không! vậy mà nói đám do không chịu ừ phước đi cho rồi, để nói cũng cơm..... Chủ mấy cứ hiểu sai hoài... đi thế....

Tý—Vậy sao.... tương đàm do khác còn cũng cơm khác chứ!...

Sứu—Thôi, dẹp chuyện đó lại.... Vậy chờ chủ mấy đi ăn đám cũng cơm có gặp chuyện gì lạ nói nghe chơi kéo buồn.

Tý—Mấy chuyện kia cũng tầm thường duy có chuyện này lạ.

Sứu—Chuyện gì đó?

Tý—Phi thoản.

Sứu—Cái đó chú mấy gọi là lạ, chờ tao tương cũng chẳng lạ gì mà! Mấy năm nay, tiến Phi thoản nghe đã nhảm tại tuy là Annam mình làm không dặng, nhưng mà nhiều người như là quan Ba Đô-hữu-Vị, ông Cao-đắc-Minh, tương cũng còn nhiều ông khác, song mình không rõ tên cho hết, mấy ông đó coi Phi thoản liên thấp bay cao vì chẳng khác chiêm Đại Bàng vắn du trên không

khí. Đứng nói đến các nước bên Âu-châu cho xa như năm đây: có ông Hoet-manh ông Buộc-Bờ nói Phi thoàn bay khắp Nam-kỳ, ai lại không thấy.....Chú mày muốn thấy cho mau tao chỉ giùm cho, chiều này chú mày lên lên ít cái bạc về Casino coi hát bóng lúc Âu-châu chiến trận.....Phi thoàn bay khắp thiếu gì.....Đã biết sự mấy mớ mầu nhiệm cho là lạ, nhưng mà nghe nói thường cũng không lạ gì đó.....

Tý—Anh sao có tài nói xước hoài, không kịp người ta nói hết cho mà nghe. Phải như Phi thoàn đó ai mà nói...

Sửu—Vậy chứ Phi thoàn làm sao?

Tý—Phi thoàn của Annam mình chế tạo rồi đi mới là lạ cho chứ.

Sửu—Mặc xì, Annam mình đời nào chế tạo choặng Phi thoàn bao giờ...!...khéo nói bỡn....

Tý—Cứ cái mừng đó hoài.....anh cứ: dương nhơn chi cơ xảo mà yém nĩa chỉ tài năng...Sở là làm vậy: để tôi nói hết đầu đuôi cho mà nghe đừng có tước tước hoài vậy nà.....Gần nhà tôi đi ăn đám cũng gớm đó, có một tên thợ và ghe mới trở nghề làm Phi thoàn.....

Sửu—Chắc vậy sao?

Tý—Khoan đã cha.....Đừng nóng.....để người ta nói hết cho mà nghe.....ngày kia anh thợ ta leo vô trong đặng và một chiếc ghe lưỡng đang kẻ dựa bãi. Lúc ráp miếng ván, thợ ta dán thần lực đóng đinh, bởi đóng mạnh quá ghe lúc lắc làm cho mấy cây nĩa phải trật, ghe gặp trơn chạy chuối, anh thợ ta té lún cù trắng nổi 2 cục.....Đó là thoàn bay, không phải Phi thoàn sao????.....cái nữa đi.....Cha nội.....

Phạm-công-Kinh.

Thi tập

BỤI MÔN

Sanh trong nước, lớp tầng che;
Mát mẻ cho môn ngó kết bẽ,
Lá lục châu sương tào đứng sững.
Cộng dài đón gió đợt so le,
Nước đời trợt trật lo chi bợn.
Quốc thể dập dờn rách mối te,
Gốc cả nhiều con xằng cái kíp.
Nhỏ lớn, lớn rụi cũng đóng phe

HỮU

Lớp làng, lớp mạc, lớp thì che.
Chối ngó chen nhau kết cả bẽ,
Sinh sản trời đông phơi lá lục.
Đứng trên nam-thổ vượt tào le,
Nâng mư không nhúm lòng thừa thớt.
Đông gió hằng quen mặt rách te,
Nửa ngấm sá chi môn ở nước.
Chăm chừng đợi thuở biết sio e,
J. Q. Trương

CÁ THIA THIA ĐA NHAU.

Cá đánh cần cá vậy sao bày?
Ngán nếm mà cho cái lủ này,
Trương mắc què, soi người một loại.
Phùng mang chi đỏi khác đồng bày,
Ra coi chẳng quá ba gang nước.
Trở sức không hơn bốn tất tay,
Cố phải danh ở nan thực thế.
Cá đánh cần cá vậy sao bày?

T. N. V.

Bác-liệu

Nên coi cho biết

Bạn hát Xiết (Cirque) nước Ý-dại-Lợi (Italie) của ông Bostock's làm chủ, hôm rày hát tại Saigon, ai có dền xem rồi đều trăm trở khen ngợi chẳng cùng. Nhiều anh kép làm tướng cách lạ, như là nhào lộn, thi võ, cỡi ngựa, đi giày cừ đánh, nhiều sự coi thấy mà ghé...hay...giỏi...nói chẳng xiết.

Tập nhiều con thú như là chó, khỉ, ngựa...vân...vân...đi thời...sự khôn ngoan của nó đáng biết là bao nhiêu mà nói.

Ngày 27, 28 Février tới đây, bạn hát Xiết danh tiếng này sẽ dền hát tại Cantho. Hát nội trong 5 bữa mà thôi. Chư vị cùng nên thừa dịp này, dền xem chơi cho biết vì bạn hát Xiết này đã lớn hơn hết và giỏi hơn hết các bạn hát Xiết khác và lại mới dền hát tại xứ Nam-kỳ ta một lần thứ nhứt.

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 41 45
Đông-Dương..... 4 45

Giá lúa

Từ 3\$ 45 cho đến 3\$ 50 một tạ, tùy theo thứ lúa.

TRÀƠN

CHIÊM XUỐNG — Đêm 6 Février lúc 3 giờ rưỡi khuya, thấy đội Y di tuần canh thành thành liên lạc tiếng là làng ngoài sông "Bassac" biết rằng có ghe xuống chi bị chiếm, vì lúc ấy có sóng gió nhiều. Thấy lật lật chạy xuống mé sông, may gặp một chiếc ghe lưỡng nhỏ, có một người thợ chài đậu đó. Thấy đội bên nháy xuống ghe lưỡng hiệu tự chài chèo theo chỗ là ấy; thăm tháy, sóng gió rầm rầm, trời thì tối như mực; đến nơi thấy hai người dờn ông nương theo một chiếc xuống chiếm, nói là đã trên mặt nước, coi đã muốn bắt hơi. Chờng với lên ghe rồi, có một người già, 48 tuổi khai rằng may có thấy đội ra kịp, nếu không chừng 5 phút nữa sẽ phải chết chiếm hết vì bị sóng đập vào mặt hoài thờ chẳng kịp, bởi vậy nên con gái ông đã chiếm mất rồi và nói và khóc thấy cũng thảm thương.

Thấy đội đem hai người về bờ nhúm lửa cho hơi một hồi ấm lại hỏi tên họ Nguyễn-văn-Minh 48 tuổi khai rằng ở làng Phú lộc (Vinh-long) đi với con gái ông là Nguyễn-thị-Đậu 21 tuổi và rể ông là người vớt dặng một lược với ông đây tên Nguyễn-văn-Nguyên, 22 tuổi cũng ở Vinh-long, tỉnh đi qua Ngang-rôn (Rach-giá) mà làm mướn, ruồi vì đi đến nửa sông thì linh sống gió phát lên làm cho xuống của ông phải chiếm như thế.

Tên Nguyễn khai rằng, một tay thì niều vợ một tay thì nương theo xuống, ngặt vì sóng lớn quá; bủa qua ba lượt rất mạnh hụt tay vợ phải lìa chồng, rồi theo lượng sóng, lúc đó nó cũng muốn liều mình theo vợ cho tròn đạo phu thê, sóng đông lịch dong sóng thất dong

quang đông quách, lém vì một hồi ông giữ vợ nó coi là đuối rồi nên phải rắng nĩa kèm xuống cho ông nương theo đó mà chờ người cứu vớt.

Sáng tại thấy đội còn biểu vợ nấu đũa một bữa cơm cho hơi người bị ruồi ru đây ăn rồi trở về xứ.

Đó là một gương tội đáng kêu cho mọi người. Nàhe rằng ông có Trá-ôn có an quan trên bạc thường việc này cho thấy đội Nguyễn-văn-Y.

Nên thất cô hồn ông có thương chắc mà xin thưởng cho thay trả lễ nào quan trên chẳng bạc thưởng chờ thấy, hoặc medaille, hoặc giấy bạc khen, dặng công trị kẻ làm tội cũng chẳng nước.

L. T. H.

MỸ-THO

HOÀ TAL — Ngày 8 Février 1919, lúc 4 giờ chiều, có xảy ra một việc hoả hoạn tại xóm Vinh-nước ở nơi đường số 6 và số 7. Khi lửa phát lên lại gặp lúc gió nhiều nên gần trở một trăm nóc nhà là phải tiêu lên theo trên lửa; chờ mấy tay chữa lửa tận tâm giải cứu, không thì mấy căn nhà ở đó trong xóm đó cũng phải bị hại.

Nàhe lại có một người dờn bà nấu cơm, bập đưa vách lá, vô ý để ngọn lửa phát cháy nên lửa ra cơ dỗi.

Cũng trong ngày đó, nàhe lại ở Tân-an cũng có lửa cháy làm cho hư hại hơn năm chục cái nhà nữa.

Lúc này trời hang lại có gió nhiều, lửa dễ bùng lên. Nào ai nấy khá đề phòng cho làm. Nhất là mấy cái nhà lợp lá bấy giờ cho kỹ càng về đến hoả hoạn.

Một việc khá lắm

Cố quan Giám Đốc Quesnel sáng ông muốn bủa hai sê ruồi g cửa ngõ ở tại Tháp-mười Mỹ-tho số thứ nhứt được 40 mẫu, ở dựa ở ở kích, sê ruồi cũ được 246 mẫu, ở dựa ở ở kích hơn 40 mẫu. Tổng cộng 40 mẫu này xây một vết lưi lưi lưi, bề ngang chừng 40 thước nên tiêu, bề bờ lưi ngang lưi, và như vườn chẻ lưi ngang lưi Chơ-sơ-sơ-sơ

sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại trong đất sẵn có mười ba cái địa, cả rất đại lợi. Có một sở đất khác kề cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của việc Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ phải bán.

Hai sở ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sở Nứt tỉnh An-hà tại Cần-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ.

Võ-văn học-hiệu

Trường học của Ông Võ-văn-Thơm lập, gọi là "Võ-Văn học-hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 26 trò nam và nữ vào trường. Bà đảm langsa và thấy giáo annam cần mẫn con nít học mau tàn phát vô cùng. Giá tiền học và ăn, ngủ như vậy: Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$ Học và ăn buổi trưa,7 Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường12

Như ai đúng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì ng Đốc học trường Võ văn cũng thấu, cứ mỗi chiều 100 rancs thì kể là:16\$

Ừa 25 tháng chạp bái trường qua mồng 10 tháng giêng Annam thì khởi học. Kể từ mồng 6, thì học trò mới được nhập lần lần.

Bà con có bác ai có dịp đi Cánh-thơ ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì, xin gửi thư cho Ông Võ-văn-Thơm, thì lập tức có thư trả lời

Tái sinh dị truyện

HỒI THỨ SÁU

NÓI TRÙNG BÌNH CHÀNG-LONG PHÂN THIẾT
VÌ THƯƠNG CON BA LƯỢC CẦU HỒN.

THIỆT LÃ:

Lý-Long thủ thiết bởi thầy hay.
Cải bệnh tương tư sẽ giảm rày,
Ba lược cầu hồn già chẳng nề.
Cung con như rửa ít ai tây.

Vô phòng Ân, thấy toan gan lại: "Xin cậu đừng có ngại bụng tôi. Dầu việc chi mà khó bằng trời, tôi cũng nguyện giúp cho nên việc. Đều tâm sự làm sao tôi thiết, mặc tình tôi tính quyết với ông. Dầu chẳng xong tôi nói chung xong, chứ mạch cậu thiết không có bệnh" Ân nghe biết chuyện nầy khó nín, để chi toan bụng bích miệng bình. Thấy coi nhăm cái chứng thất tình, phải thủ thiết bầm thình sao phải; gặp thấy giới khó toan chối cãi, vừa tỏ phân ngã" nầy khó phân. Nghi chuyện mình càng thêm thêm thương song gần gương tỏ luôn người biết.

CHÀNG RẰNG:

"Kể từ thuở trung thu thường nguyệt thấy...(nói tới đây, chàng liền hàm thình, vì mắc cỡ nên nghẹn họng. Song bị Trần-Huân hỏi thết, khó chối nên phải nói; tiếp) thấy Phi-Châu nhan sắc đẹp lòng (dứt lời nầy, mặt chàng sượng trân, mắc cỡ quính), lại trộm nghe từ đức đều xong, nằng nệ thiết một lòng trinh bạch. Không học kẻ trèo tường leo vách, lại cầu không đòi mạch ngời lẽ. Kể từ khi thấy nàng trở về, lưỡng tha thiết chẳng hề ăn ngủ. Thấy rằng giúp cho tròn giai ngẫu, cái ơn nầy kết cỏ ngậm vành." (lúc nầy hết sự mắc cỡ rồi đã!)

Thấy nghe qua khúc trực dành rành từ già Ân, liền ra nhà trước. Gặp Lý-lão thấy cười cả hớt, mới thuật lời Long-An van van... Ông thoát nghe sau trước ân cần, suy nghĩ thấu cười thắm cho trẻ. Nếu muốn vợ phải phân cần kẻ, có lý nào đầu ngược đầu xuôi; để làm chi luồn những sự sụi; mà mang bệnh nằm vùi như vậy. Gặp chàng Ân thiết nên quá quấy, phải không thấy, có rui bề gì, chắc hẳn chàng dị lộ còn chi, khởi-tình ấy ai mang cho nó. Sự như vậy Phi-Châu nào rõ, ngỏ tướng tình hột luv rười chàng.

Ồi thôi thôi, chịu thừa dạ chàng, ông mới tính cây người mai mối. Ồi Sảng gần đó có bà sáu Cối, nghề làm mai thiết cũng nên khen. Dầu cho ai chơi nguyệt quên đèn, gặp bà nói cũng thôi dơn nguyệt. Cái bà làm sao? Lối ăn nói rất nên quí quyết, có nhiều người lỡ việc vợ chồng, tới cây bà làm thừa mai dong, chắc việc ấy cũng xong cũng đẹp. Ông hỏi trẻ rưng trâu sấm kíp, dặng tới nhà sáu Cối cây người, cây làm mai, đem mối trao lời, coi chi nói làm sao cho bằng. Mặt trời vừa khuất đang, ông hỏi trẻ lên đường, đi hèn lau phúc tới bên tường, Lý-lão mới uốn lời kêu gọi: " (Bớ chị sáu, bớ chị sáu!) chị ở nhà hay là đi khỏi, khá mau ra tiếp khách phương xa." Sáu Cối nghe liền hỏi: "Còn hỏi nầy, ai kêu in ời, biểu tôi ra tiếp khách phương xa, sao bắt tâm chẳng thấy vậy cả?" Nghe hỏi vậy Lý-ông liền đáp: (chị khéo thì thôi!) chị nầy bộ tướng như sơn sát; tôi chờ ai, đều làm ác ghẹo chơi: (ma mà bắt anh đi!) —! Già học rầu kiếm chuyện khuấy đời, báo hại tương người đầu xa lạ. Ồ, anh có chuyện gì đến há? Trẻ bưng theo trâu rưng làm chi?" — "Ồi thôi thôi! chờ hỏi dị kỳ, bởi có chuyện mới đi đến chị. Xin chị khá thương tình đoái nghĩ. Nè, rưng đây, xin nhận một ly." — "Ừ, khoan khoan, anh tỏ chuyện gì, rồi tôi sẽ uống ly rưng đó." — "Chuyện nầy tình cũng hơi khó, cũng vì tôi có chước con thơ, tuổi xuân xanh lảnh nét còn khờ: cũng bởi lúc trung-thu thường nguyệt, thẳng làm sao quá ngiệt, thấy Phi-Châu có sắc có tài; về tương tư hơn mấy tháng nay, tôi có rõ có hay đâu chị; thấy chân mạch bình không tà mị, cũng không đau ngủ tạng chút nào; chừng hay rồi, không biết làm sao, đến cây chị giúp giùm duyên trê. Nối xong việc rồi sau tôi sẽ, sẽ đến ơn công chị nhọc nhằn, xin chị đừng đem dạ từ nang, ráng giúp trê sum vầy cả nước."

— "Tương việc chi, chuyện nầy ắt được, để mặc tôi toan liệu với người, dầu không xong cũng tại bởi trời, sau chờ trách mai dong là dỡ. Ồ, anh Lý khoan về, nán ở, trê phía trà dặng uống giải lao." — "Việc bà con chẳng phải người nào, chứ tâm tôi, thôi còn khi khác."

Lý-lão về nhà giây lác, cù phu-nhơn giết đất to p an. Vải hai bên hòa hiệp Tấn Tả, nói đi nói lại d. nghĩ.

Sáng ra, Ân một b. ời bị, hươc ra ngoài ngoan cánh thừa phong. Chợt nhìn kia, cụm bá, cây tòn, oanh d. cập trên nhánh lẩn liêu. Tiếng khoan nhát liêu lo phải điệu, dưng vợ chồng nặn nju lẩn xăn đoái cảnh vui, dạ thâm khó dặng, tuổi duyên phận lợ sáu tuông lai lảng. Nghi ngoại vật thú cảm còn đủ ban, như ta đây sao lại vô duyên. Biết nó nao gặp khách thuyền quyen, ngỏ kết tóc phỉ nguyên ân ái. Máng nhìn cảnh nên quên ngó lại, Cối sau lưng bước lại vô vai: "Xem giống chi đó, ở, cận hai, mà coi bộ thờ d. than vãn?" Ân ngó ngoái, xem tướng hình dạng, mới thừa rằng: "Thưa, bác đi đâu?" — "Ồi, cậu sao khéo hỏi, cơ câu, để chẳng biết tôi đi coi vợ." — "Coi vợ cho ai vậy bác?" — "E, cậu nầy sao già ng. thời thôi." — "Hay là bác đi coi vợ cho tôi, cơ khổ nhưng, mà tôi không biết! Vậy bác ghé vào nhà uống nước." — "Thôi đi cậu, để tôi lo giùm cho được, rồi sau đây chẳng hết chi ngày." Nói vậy rồi bà sáu Cối đi ngay, trong giây phúc tới nhà Nguyễn-thị. Nguyễn-thị hỏi: "đi đâu a chị, có việc chi, hay chị đến chơi?" Sáu Cối bèn mở miệng buôn lời, rằng: "lâu quá nên thăm chị nó." Phân vừa dứt, nước trà nầy no, kể Phi-Châu ra chào: "Thưa mợ đi chơi." Cối nhìn tương sắc nước hương trời, hèn chi Ân tương tư phải quá, Cối rằng: "Nè chị! (— dạ! thưa chị muốn hỏi chi? — Ồi! chị em mình cần gì mà thừa dạ), bộ cháu nhà tuổi đã cập kê, — (thưa phải) tôi hỏi chị xin chị chờ chấp nè, cháu đã có chỗ nào nói chẳng?" — "Cũng biếm kẻ lời qua tiếng nhảm, nhưng mà tôi chưa đẹp chỗ nào; lại vì chươg nhà cửa trước sau, luôn vẩn về, mẹ con quạnh quẽ. Để thẳng thẳng dặng mà chọn r. cho xứng tài dặng trê nghi gia." — "Ồ, nè chị, chị nói đây tôi mới nhớ đã, có một chỗ danh gia hào họ. Nhà gia giáo lòng bàn sở mộ, có một con muốn kiếm dâu hiền; song bấy lâu coi cũng huyền thiên, chọn chưa dặng ven tuyến từ đức. Cái thẳng ấy nghề văn đồn nực, cảm kỳ thi họa chẳng thua ai, thêm hiền lương đúng

học trái tài, sánh với nó, con Hai rất xứng. Sạc so sánh, dầu cần cũng đúng, tài sánh tài gái sức hơn trai; tôi ước mơ đôi trẻ hòa hai, vậy cả nước sánh vai rất đáng. — «Chỉ nói vậy tôi nghe cũng đáng, (song ngật) gả làm dâu hiền quanh thân tôi. Ai có con cũng muốn nên đôi, song một gái khó làm dâu đó.» Sáu Cối ngồi nghe đã tỏ rõ, toan kiếm lời trao chuốt trơn tru, tiếng thiết hơn nói đã lu bù, dộc một nước nghe dạch biết mấy. «Nói thì nói vậy, xin chị hãy nghĩ tình, gả cháu thơ về chốn hiền vinh, xin lỗi chị đành lòng hay chưa?» Nghe Nguyễn-thị thuật lén than vắn, lặc đầu rằng: «Khó lắm làm dâu!» Cối thấm than chuyện bởi về dâu, khổ nước miếng nói không nên việc. Chị này sao, lời ra chặc chặc, chẳng xu lòng cái miệng Tô-Tấn. Thôi, hơi nào nói chuyện dân làng? Thôi, về chị, tôi xin kiếu đây sau tôi đi.»

Đoạn Sáu Cối bước ra ngoài lộ, dưng dưng lên phần bộ Lý-gia, thuật những điều tâm phúc ruột rà, đến tỏ hết ông bà hàng họ... Nghe vừa dứt ông than, cha chả! lòng hết rồi, bà lại đeo phiến: «Bối bối dầu lẽ cơ duyên, chắt là trẻ ru phiến bán ruột.»

Chuyện đã dần, trẻ nhà bạch tuộc, việc đuôi dáo kêu Áo tổ bay... Ái nghe qua nửa tỉnh nửa say, trách nguyệt lão dột giải dột vắn. Trời già khéo xuôi chỉ cần dân, ta bần tình, ai chẳng chút tình. Trách rồi than, than trách một mình, càng dính điều khởi tình khó ra (tương tự thêm nữa.)

Ông bà cũng đeo sâu vào da, đồng tới nhà Sáu Cối tỏ phần: «Lần thứ nhì, chị ráng an cần, người cáo thối, chị kém cho gặt. Hay bên ngoại vì bề thất lạc, chị cũng nên nói rõ nguồn cơn, dầu tốn bao tôi cũng chẳng sợ, hay là muốn cắt nhà một chỗ. Xin chị ráng vì tôi sớm muộn.» Nói vừa rồi, Sáu Cối phân phần. Chẳng nề công là nhọc là nhàn, đến Nguyễn-thị phen nhì, thuyết khách. Nói đã quay vào mạch, người cũng lúc lắc đầu, biết thế chỉ cho An hết râu, bề lao khổ dài dài mai mối. Cũng không kể sớm trưa chiều tối, biết không xong thôi tin trở về, việc làm mai nghi cũng chán rề, mà không rõ tại sao xuôi quai? Ngồi vậy bên từ già, bước ra đường trực chỉ phần bốn. Bà hai phen nói chẳng xong rồi, về tình

kể biết làm sao dựng, Sáu Cối mắng than dài thở vắn, phúc tới nhà mà cũng chưa hay. Cảm nu mai đi tợ hỏa hải, bước vô kiểm vợ chồng Lý-lão. Thuật chuyện lại vợ chồng ngờ náo, biết làm sao duyên trẻ cho thành. Cối rằng: «thôi đừng lo chi nữa chị anh, chứ tôi đã tính ra một kế. Anh hãy sửa soạn sớm, hai ông bà cũng phải theo tôi. Chừng tới nhà, Nguyễn-thị mới ngồi, thì anh sẽ nói lời như vậy...» Ông Lý nghe qua kể ấy, khen đòn bà chỉ nhưng không Minh. Ông bà đi dưng lẽ thành lộn, Nguyễn-thị ắt phải nhình khó chối.

Đây nói, lúc đi vào gia nội, Nguyễn-thị ra chào hỏi ân cần. Hối tở toan nấu nước tăng bưng, đãi khách quý người sang mới lợi. Nguyễn-thị rằng: «Phận bất hạnh nhờ người lân cận, mới ông bà cùng chị đồng ngồi.» Khi uống trà giải khát vừa rồi, ông dưng vậy nói cùng Nguyễn-thị: «Đám vô phép, phải phó cùng chị, tôi vốn là có một đứa con chuyển nẩy đây dôi lẽ mất còn, cũng nhờ chị thương tình cứu khổ. Chị không khứng chắc con tôi mãi mãi, thì vợ chồng tôi tuyệt đồng tuyệt dòng (Nói tới đây nước mắt ròng ròng) chị ơi! kể từ thuở trung thu thưở nguyệt, con tôi thấy, chị với Phi-châu đồng tiệc, lúc trở về nó xằng bị ch tương tự. Cơm không ăn đành mấy tháng dư, duy húp cháo lơ là chút đỉnh, vậy chị ơi xin niệm chút tình. Cho vậy vui duyên trẻ bố kinh, bằng chẳng vậy, kẻ Diêm-định người Dương-cảnh. Con trai tôi: thiết đứa tu rèn đức hạnh phải như ai ý thế này thân. Cúi xin người quảng đại ra ơn, chấp lễ mọn cùng ừ một tiếng.»

Ái cũng bởi số trời định khiến, Nguyễn-thị bèn mở miệng liền: «Ừ, nhọc mai xong đã mấy ngày dư, song chưa đáng tiếng ừ như xưa.»

Cách đầu trong vài bữa, Lý ông đến nguồn rội tổ bảy, sáu lễ xưa xin đến lại làm hai, Nguyễn-thị cũng chịu cho nghi thất. Hai đảng định danh rành ngoat nhưt, bữa hai mươi sẽ tới tính-ký.

(Sau sẽ tiếp theo)

Lê-chơn-Tâm dit Thận à Báclieu

Truyện này in rồi và có bán tại nhà in An-Hà, (Cantho) giá 1 cuốn là 0\$35, mua nhiều về bán tính giá nhẹ hơn.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tính; nên bổn Hiệu ấn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, dưng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiết là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHÍ KHÁI THỦY, bất kỳ cho lâu mau, hề uống vô nội trong 24 giờ thì tuyết bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lổ 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THẬP TƯỚNG

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng tỏ rằng: rượu thuốc này, phép tâm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiết là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là ban thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều tiêu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu hay đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe khon hơn lúc trước trăm phần. Người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHỨC BỔ HUYẾT TƯỚNG

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, qui trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng tỏ rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, như đái chổng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ, đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, từ chỉ mỗi một, đòn bà đường kính không đúng, bạch đới xích-đái đòn bà sanh đờ yếu đuối da mặt mết vàng.

Chẳng luận đòn ông đòn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thảy đều dùng dưng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hề uống rượu thuốc này thì dầu bệnh chi nó trừ cũng nổi.

BÁ BỒ-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bồn dược phòng hằng đa tâm chủ ý, tiệm Phương kia thể nọ hết sức mới chế ra dạng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hề âm hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, dờn ông dờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thân thấy kém hao, hề uống rượu thuốc này thì dạng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là dạng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này dạng thường thì dạng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HỒ-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bồn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hề uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rã liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhưc đầu phong, các thứ thương tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ dờn ông dờn bà, hề uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại dạng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRÍ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC NIM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lực thơ cân, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ dạng, còn như đau lưng, nhưc tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dực gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mồm, hay là tay chùng bại hoại. Các chứng ấy hề uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bồn Dược-Phòng ngấm tại tiệm và mỗi khi ngấm thì có một ông Lang-sa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huê Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quí khách ai muốn dùng thứ thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân đệ hiệu Trung-Huê Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gửi thơ để chỗ ở cho ký lượng thì bồn Dược-Phòng sẽ gửi thuốc đi tức thì, xin quí khách thứ qua sẽ biết.

TRUNG-HUÊ-DƯỢC-PHÒNG.
89 Rue de Paris Cholon.

NHÀ IN NGÁCH

TAI BACLIEU

Kính tở cùng Chư quí Vĩ,

Ấn quán An-Hà dựng nên tại tỉnh thành Cánhơ, xảo bản đã gần hai năm. Thậm cảm ơn dày của Lục-châu quán-tử, sáng lòng cổ-cập, ngày nay mới thấy cuộc thanh hành đặc-lộ như vậy. Bồn-Quán chẳng ngớt lo lường, hằng tìm tòi thể chí cho Chư quí vĩ dạng vui lòng tinh cậy, cùng nhau mua bán lâu dài. Đã vậy mà chớ, còn một nỗi lo cho chư vĩ ở xa tỉnh thành các nơi, nhứt là nhằm đường vân-lai trắc-trở, mỗi khi muốn mua chác vật chi nơi bồn-quán, phải nhọc lòng, cực trí mà đợi chờ, nhiều khi ý không dạng toại mấy là vì in, thì không tận mặt mà dạo dò, còn mua, thì không cháng chừng mà lựa chọn. Ấy vậy bồn quán nghĩ dạng phương này, ác là lường toán kỹ mỹ: Là thanh thoảng đây, mỗi chơn tỉnh thành, sẽ có một tiệm-ngách. Còn hiện bây giờ đây, trước hết thì Bồn Quán đã dọn tại Baelieu một tiệm rồi, công cuộc sắp đặt vừa an bài: Hiệu là: **Succursale de l'Imprimerie de l'Ouest Bac-lieu**, ở đường phía sau nhà chợ; cậy có thấy LÊ-HỮU-NÊN, Quán lý nhà hàng ngách Hậu-Giang Dương Hành, Quán-thủ. Xin thỉnh chư Quí Vĩ nhưn khi nào rảnh việc thì nước đến đó xem chơi. Tiệm ban đó tổ văn phòng tứ bửu, truyện, sách của nọc trẻ và lảnh in các món theo kim thời: như danh thiếp, thiệp hôn, thiệp tang, cùng đồ nhỏ nhích thì sáng có Ấn-công ở đó thì hành trông giây phút.

Cũng có đóng sách, cũng in đồ lớn như bộ, sổ, thơ, truyện, khắc con dấu đủ kiểu, công việc làm mau và khéo mà giá tin vừa phải thì thôi. Trong một tháng trở lại đây, tại Sóc-

trăng cũng sẽ có dựng một tiệm như vậy nữa.

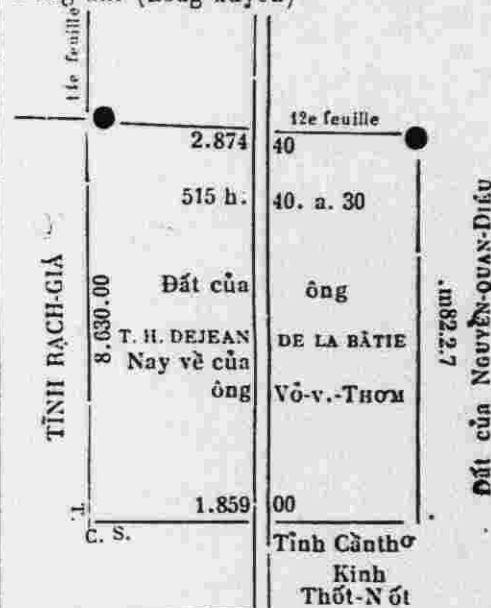
Cúi xin Liệt-vị niệm tình mà giúp bạo đóng-bang cho nên việc, ơn ấy tạc-ghi ngàn thuở.

An-Hà Ấn-quán.
Kính-cáo

BÁN THUẬN MÀI

Giá mua trả một phần chừa, một phần mặc

1465 mẫu ruộng, tọa lạc tại làng Thanh-Phủ, nguyên là làng Thanh-hòa trung-nhi (Long-xuyên)



AI có cần hỏi thăm đều chi thì gửi thơ cho ông Võ-văn-Thơm, Colou ở Cánhơ mà thương nghị.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH-SANG

ở ĐƯỜNG BOULEVARD BONNARD, số 106
Ngang Gare xe lửa Saigon-Gôváp chợ-Mới
Saigon

Bán rượu tây, và cho mượn phòng ngủ, sạch sẽ và rộng rãi mát mẻ lắm, quí ông, quí khách có đi Saigon xin dời gót lại tiệm tôi mà ở, lấy làm thông thả lắm.

HUYNH-HUỆ-KỶ.

PHARMACIE SI-ANGHAI

Chủ-Nhơn: TRIỆU-CƯƠNG

188, Rue des Marins, 188. — CHOLON

Bản hiệu trông rắng, lẹch rắng vàng và thay con mắt bằng chai theo kiểu thứ Langsa, CỎ RẮNG CÁP TỐT NGHIỆP CỦA QUAN LƯƠNG-Y LANGSA BANG THƯỜNG, và có bán nhiều thứ thuốc rất thần hiệu. Chư quý-vị có cần dùng thuốc của tiệm tôi thì hãy viết thư cho tiệm tôi rõ, sẵn lòng gởi CONTRE REMBOURSEMENT tiền gởi về thân chủ phải chi. TẠI SAIGON NHÀ SỐ 23, ĐƯỜNG PELLERIN CÓ BÁN GIỮM THUỐC CỦA TIỆM TÔI.

Ngũ Lâm Bạch Trưư Dược Hoàn
(3) (THUỐC ĐAU LẠU RẤT THẦN HIỆU)

Thẩm tưởng những bình sang độc này nhân là do việc phòng sự quá độ; sức không đủ mà sản giữa cuộc phong tình, nhiệm chấp khi nhiệt độ mà sau bệnh đau lâu, đau gặc, nước dãi đục, hoặc đỏ, hoặc vàng, nóng này, ấy là những chứng đau lâu chặc chặc. Bỏ đường xét kỹ chỉ ra thứ thuốc này chọn công thuốc tốt, tinh hòa bình, không nhiệt, không hàn, bất luận người yếu kẻ mạnh chỉ có bệnh đau lâu, dùng đến liền thấy thần hiệu, bởi bổ nước koi, tiêu tan giống đỏ. Con trai đau bệnh này trong lỗ dái nứt. Dùng đến thuốc này hay lắm. Dồn bà có huyết bạch cũng trị được cả, nóng vào khối sanh ghê, sanh chổe, khối máu bệnh hủ hủ, lại tuyệt mọi độc khối cũng thuốc trừ công. Bệnh nhẹ dùng chừng một hai lần thấy mạnh. Còn bệnh nặng thì bốn năm lần liền dứt, không đau đi đau lại nữa. Những khách ham vui ai dám chặc khối đau lâu, nếu rồi ra vương nhâm các chứng nổi trên đây mau dùng thuốc này trong một ve mạnh lực thì. Thiết là một phương thuốc sang độc hực nứt trên đời.

Cách dùng có chỉ rõ trong toa.

Mỗi ve giá là 0\$10. — 12 ve giá là 4\$00

BÍ CHẾ GIẢI ĐỘC DẪN HUON
(4) (THUỐC BỎ NHA PHIÊN RẤT HAY)

Có nhiều quý-vị ghiền nha phiến, có trí muốn kiếm thuốc thiết hay mà uống đang bỏ phứt đi cho rồi. Bởi vậy bản hiệu chẳng dám tiếc công mà gia tâm chế phương thuốc «Bí Chế Giải Độc Dẫn Huon» này, lánh chất hòa huon, không nóng không lạnh, bỏ bởi khí huyết, mạnh khỏe tinh thần, ăn được ngủ được, thiết là thần hiệu như thần. Uống thuốc này thì hết ghiền liền mà lại ăn ngon, ngủ yên giấc, không đi tinh, không hạ lợi, tới buổi không nhớ chứng, không đau mình đau mấy chỉ hết. Thuốc này đã thí nghiệm nhiều người tại làng Hoà-Bình (Bach-bien) của được nhiều người ghiền rồi. Thiết là một phương thuốc bỏ nha phiến này hay hơn các nơi khác mà giá lại rẻ hơn.

Các nhà: Như mỗi lần hút một chỉ thì mỗi sử uống bốn huon, uống như vậy dùng ba ngày rồi sau giảm lần lần xuống. Trong 10 ngày thì bỏ dứt bệnh nha phiến chẳng sai.

Như ai có bệnh tức lợi đau hông, iả rớt, uống một huon thì hết.

Thức giá:

Mỗi ve lớn 1\$20. — Mỗi ve nhỏ 0\$60

HÓA ĐAM NINH PHẾ CHI KHAI TÁN

(THUỐC HO VÀ BỎ PHẾ TÁN ĐÀN)

Va bình ho là bình hay biến ra nhiều chứng nguy hiểm không kể xiết. Nếu thuốc không hay thì khó trị. Tiệm tôi có chế phương thuốc này để trị bệnh siễn, bình ho chẳng luận lâu mau, hoặc phong hàn tà khí sanh ra ho, dùng đến liền thấy công hiệu. Thuốc chế không mất, không nóng, đồn bà có thai, người lớn con nít chỉ đều dùng được cả. Thiết là một phương thuốc trị bình ho hạng nứt trên đời.

Mỗi một gói giá (0\$10)

Bán tại Quán-Tín-Ký đại dược phòng
60, Rue de Canton. — Chợ-lớn

MỸ KỸ

TIỆM HỌA CHƠN DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đặng hay, tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mỏ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa diều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô hổ, nước nhuộm mực Tàu, viết chì than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIỮ CÁN KHẢI

Rượu, Rhum

(Rượu Rum)

MIỆU

“STELLA”

Hãng “UNION FONCIÈRE FRANCO-ANNAMITE” mới lập tại Cánhthor, dùng tinh ròng nước mía trong hạt mà đặt ra rượu này.

Nước trong chẳng kém các thứ Rhum thiên hạ dụng xira nay, còn bề ngon, ngọt, nên thuốc thì hãng thật chẳng thứ nào bằng. Mùi thơm càng diệu-dàng vì là nhờ hơi mía; koi vị của rượu ấy nói chẳng cùng, có nếm rồi mới rõ.

Xin chư quý khách hãy mua mà dùng, thử đặng mừng cho hôn-quốc ngày nay đặng 1 một nhà ky-nghệ, khéo lấy đồ thổ-sang mà làm nên việc.

Nhà hàng H. G. D. H. Les Galeries de l'Ouest Cantho, và nhà G. O. ngánh tại Sốttrăng, và Bắclieu đều có trữ. Giá thiết rẻ lắm.

ve 1 litre 1\$50

1 góc ba litre 0.50

Chư quý vị muốn mua xin gởi mua nơi các tiệm kể tên trên đó hay là gởi cho Monsieur Albort Viviers Trạng-sur tại Canthor.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre Civil

Longxuyen — Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGHỊCH

LONGXUYEN — CHAUDOC — SADEC

lành đạt điển thờ,

Phân giải hạng,

Tương phản thổ sản,

Công chuyện làm kỹ

cang và tin giá nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị.

Cáo Thi

Có người muốn bán một cái máy đèn dầu xăn (un appareil d'éclairage à gaz d'essence): bình dầu để trên cao, có ống chạy xuống rải ra, tra được mười lăm ngọn đèn. Đèn này sáng lắm, có đủ đồ phụ tùng sẽ bán luôn theo cuộc. Người ta bán là vì mới đem đèn điện khí vô nhà, nên đèn dầu xăn (essence) dư dùng.

Bán thiết rẻ, xin viết thư cho Bón-quán An-Hạ-Nhật-Báo mà thương tính

LOI RAO

Tại nhà in Hậu-Giang Cantho có bán hộp đồ đựng đồ cho học trò dùng kêu là PLUMIER; trong hộp ấy có:

1 cây viết chì đen, thứ tốt

1 cây viết chì dầu xanh, dầu đỏ

1 cây viết mực có găm ngòi viết

Giá mỗi hộp là 0\$40

Tiền gởi phụ thêm. 0\$10

Cũng có bán các món khác nữa, giá rẻ lắm, xin viết thư thương nghị.

Lời rao

Tại nhà in Hậu-Giang, đường Boulevard Saintenoy—Cantho, có bán sách «LỜI DẠY CÁC HƯƠNG-CHỨC MÀ CÓ QUYỀN THI HÀNH NHỮNG ĐIỀU LỆ TRONG LỜI NGHỊ ĐỊNH CỦA QUAN TOÀN-QUYỀN KHÂM MẠNG. ĐỀ NGÀY 24 NOVEMBRE 1917. Sách này có chữ Langsa và chữ Quốc-ngữ; bên chữ Langsa thì của quan Chánh tòa HABERT Cantho làm ra; còn bên Quốc-ngữ thì của M. Poam-thái-Hòa, thông ngôn hữu thể tại Tòa án Cantho giải nghĩa và dịch một số câu cách rõ dễ hiểu lắm.

Sách này thiết hữu ích cho Hương-Chức và các chức viên.

Bán mỗi cuốn là..... 0.50

Tiền gởi..... 0.10

Mua từ 30 cuốn tới 50 thì cho huê hồng 20%.; mua 100 cuốn thì huê hồng 25%.

Thuốc điều hiệu Globe

(TRÁI ĐẤT)



Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã lâu, đã dùng thuốc không mồi, không thuốc. Tại Hãng DENIS FRÈRES

Cantho.— Imp. de l'Ouest

Thuốc điều hiệu Canon

(SÚNG ĐẠI BÁT)



BAO XANH

Hà đã ngon mà giá lại rẻ hơn, mua bớt thử thì mới tin.

Tại Hãng DENIS-FRÈRES trữ bán.

Phổ cáo Đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quân,
Tại Cáo-thơ, tạo sản đều này,
Lục-tiên quân-tử, ơn dày
Mẫu-cần mưa giúp, ngày nay thanh-hành,
Thanh-nhân dựng cửa hàng rộng mở
Mây sấm thềm, thấy thợ tin rồng,
Lành in chi thấy đẹp xong,
Truyện, thơ, danh-tiếp, thiệp-hồng,
[thiệp-tao.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,
Chắc lại bền chảng nhượng của người
Nói chỉ sách đống thì thôi!
Lữn da, lưng bố, để đời i hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Tủy,
Tự điển cùng Sở ký Đại nam.
Tuần tra Pháp lệ, dạy kham,
Cách thi làm ăn, thiệp làm rất hay.
Thuốc, viết nghiền sáng dây đủ hạng.
Thiếu chi dân giấy lạng. mực ngời;
Chuồn trao, vào Phái nhữg lời.
Sang chơi t chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Đồn quân nào dám phụ ý ai,

Khó học thử mấy chữ này,
Hết, hết, hết, hết, hết, hết, hết, hết,
19/10/1917
An-Hà An-quân, Hậu-Giang, Saintenoy Cáo-thơ.
Đồn kinh.

L. Gérault: TRẦN ĐẮC-NHĨA